

REDACȚIA
4, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
1 an 20 cor.
6 an 10 cor.
1 an 5 cor.
1 an 2 cor.
ri de Duminică pe an 4 cor.
ru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTURILE:
de un sf. garmond: prima două la
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicare.

Adăpt abonamentele, cât și însoțirile
se fac la sediul în Arad.

Telefon pentru oră și comenzi
Scrieri adresate nu se primesc.

Burgul și Românii.

Am fost la Burg acum sunt 13 ani: Memorandul. Dar nu ni-s'a dat intrare, i duceam jalba unui popor de aproape milioane.

Așa dispusesse guvernul maghiar din dapesta.

Zilele aceste tot guvernul maghiar a asiliat pe M. Sa să primească în audiență să asculte, asupra crizei de guvern, părea a 16 bărbați politici maghiari, după a ascultat deja pe vre-o 5. Au fost la audiență până și baronul Bánffy, a cărui partid numără numai cu 2 deputați mai puțin de cât sunt în partidul naționalităților. *Președintele partidului național n'a fost însă prezent la audiență.* Românii și celelalte două naționalități, sunt și acum ținuți departe de Burg.

De ce?
Guvernul din Budapesta o știe.
Dăm însă cu socoteală și noi.
Pentru-că ce vedem în jurul nostru?
Vedem tendințe nu numai de a mări armata, dar mai presus de toate — naționalitățile. Vedem că până ș'acum, de când a demisionat, guvernul Tisza a mijlocit titluri de noblete, de consilieri regești și altele, pentru o mulțime de partizani... Când vedem însă după meritele acestor cetățeni, iar după mărturisirea unei părți — celei însemnate! — a presei maghiare, ce înțelegem? Că cetățenii distinși cu titluri și unități slujbe mari, n'au alte vrednicii de cât au sprignit moralmente și materialmente

(mai ales *materialmente*!) politica partidului liberal, care decenii întregi a fost ca o năpastă asupra țării și a contribuit ca s'ajungă treburile statului în halul trist de azi. Și mai vedem, că pe când guvernul Tisza îmbogățește heraldica țării cu insignii d'ale unor cetățeni ai căror părinți au venit din Galiția cu «pinkel»-ul în spinare, p'atunci administrația militară ce descopere? Descopere că rabierii acestei seminții au falsificat, de ani mulți, matriculele numai ca în felul acesta să scutească dela slujba militară *zeci de mii de tineri...*

Ean' să se fi întâmplat asta între Români? Ce mai vuiet s'ar face, cum am fi denunțat la Burg ca infidelii, ear biserica noastră ca vrednică de osândă.

Ovrei sunt însă cruțați, pentru-că afară doar de poporali, încolo în fie-care partid maghiar sunt Ovrei, și dacă ei au ajutat cu bani grei până acum partidul liberal, mâine au s'ajute alt partid, numai să vină la putere... Ei se alipesc tuturor partidelor, fie cât de șoviniste, le ajută cu bani, numai să-i lase și cruce și pe ei, cum s'a întâmplat asta prin Maramurăș și alte comitate dela Nord. (Vezi cartea «Kazaril», de Bartha Miklós)...

Eată de ce în țara asta un Falk Miksa e primit la Burg, reprezentanții legali ai poporului român sunt însă ignorați de guvernul din Budapesta. Deputații Români primiți la Burg ar fi adică o notă discordantă. *Ei singuri ar putea să spună M. Sale că detestă nu numai politica ce s'a făcut, ci și pe cea pusă în perspectivă de corifeii politici din Dietă.*

Ei singuri ar putea spune M. Sale, că dacă erau avisate guvernele numai la voturile cercurilor maghiare, transacția dela 1867 de mult era nimicită și întreaga întocmire în armată resturnată. Ei singuri ar putea spune, că guvernele partidului liberal au dezvoltat activitate mai ales întru slăbirea naționalităților cari în toate vremurile, dar mai ales la 1848—49, au rămas credincioase Tronului... Ele singure ar putea ruga pe M. Sa să se îndure și în viitor să nu mai dea puterea unor bărbați politici cari se preocupă numai de interesele speciale maghiare și nesocotesc interesele superioare ale țării și monarhiei.

Politica șovinistă are însă interes mare ca la Viena să nu se accentueze asemenea lucruri, ci totul să fie prezentat acolo așa, că M. Sa n'are de ales decât dintre părerile esmise de corifeii șoviniști, cari ori cât s'ar război pe chestii de partid, sunt însă perfect de înțeleși întru a ține naționalitățile departe de Burg.

Se înțelege că lucrul acesta se va răzbuna și el, întocmai după cum s'a răzbunat asupra partidului liberal, care monopolizase puterea și ori-ce ascendență asupra Burgului. Pentru-că dacă e constituțional și etic ca asupra mersului treburilor politice să aibă înflurirea partidele din Dietă, cu atât mai necesar este ca la întocmirea acestor afaceri să se dea ascultare naționalităților. Și cu cât mai mult se va întîrzia să se ia avisul nostru la certe complicațiuni, cu atât mai rău pentru țară și pentru guvernanți.

USTANGERUL NEGRU.

De MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

Era un frumos tânăr Virginian, care emigrase în Texas și venise cu Washington în aceste zile, nu numai pentru a câștiga ceva prinzând ca sălbatic, dar' mai ales pentru că adora această viață liberă, această viață venturii, atât de pătimasă, cu toate primejdiiile și pericolele sale.
Expedițiunea prezentă era cea dintâi, pe o întreprindea în prairie.)
Făcuse cunoștință cu W. Carrol în vechiul Nakogdoches; se asociaseră cu plăcere, fiind și de o neexplicabilă simpatie unul pentru altul.

Pe când își făceau pregătirile de plecare unul li-se prezentase rugându-l cu atâta stăruință dea voia ca să-l însoțească, încât, cu încrederea și antipatia bătrânului vânător, tânărul, adică cel mai entusiast, îl decise să-l însoțească, și astfel luaseră drumul pe străinul, pe care de altcunum numai înțelesese.

Acesta era un tânăr, cam de vârsta lui Thompkins, că se numește Louis Lebar de origină Luiziană.

Întreaga persoană sa îndreptăția pe deplin la celor doi amici. Dela prima vedere W.

Prairie, nume adoptat pentru câmpurile pustii ale Texasului. Sinonim cu românescul: bărgan.

Carrol simțise pentru el o mare scârbă, care cu încetul se schimbă într-o adevărată ură.

Și, ce e drept Lebar nu avea nimic în avantajul său.

Era mic, indelat, cu umeri largi, ușor încovoiați. Coloarea feței sale semăna cu a unui mulatru; o mare barbă neagră, nepieptenată, pe care o lasă să crească, în voia ei, făcea fața sa și mai mohorâtă.

Ochii săi erau mereu în mișcare și privirea sa semăna în același timp cu a vulpei și cu a lupului.

Antipatia lui Carrol mai avea și alte motive. Într'adevăr auzise pe necunoscut murmurând în somn cuvinte ciudate, între care se ivia des acela de asasinat.

Carrol trăsesse de aci contuziuni sinistre. Vom vedea, mai târziu, că acestea erau prea adevărate...

III.

O surpriză neplăcută.

Cei doi amici încetaseră de a vorbi despre tovarășul lor, și acum mergeau mai iute, îndreptându-se spre coliba, care de mai multe săptămâni le servia de locuință. Era o clădire grosolană, făcută din trunchi de arbori și rezimată de o stâncă, ce domina afluența Trinității și se afla la un kilometru și jumătate depărtare de locul, unde-și stabiliseră corralul.

Nu mai erau departe de dânsa și cătările lor urmau cu un pas mai repede malul râului, când Wash, care era obișnuit cu surprizele acestui trai de aventurieri, și al cărui ochi mereu deștept, tresări deodată pe șeaua sa și strigă, arătând cu degetul în direcțiunea soarelui:

— Privește, dragă!

— Dar' ce? întrebă Thomley.

— Colo, la oare-care depărtare de riu, în prairie. Nu observi nimic?

— Ba da! văd ceva alb, care seamănă cu pânza unui cort.

— Un cort?

— Da, nu-l așa?

— De loc, e covârșitul unui chervan de emigranți.

— O trăsură! Cum se poate!

— Vai, da!... Și dracu să-l iea!

— Dar' ce-ți pasă d-tale de ei, dacă cumva nu te înșeli?...

— Nu-mi place! Am venit aci în credință, că voi fi singur și nu voi găsi nici o față palidă, cum zice prietenii lui Ludovic Lebar, dar' văd, că voi fi obligat să-mi iau carafusele și să plec earăși la întâmplare. Astfel am străbătut deja Statele Tennessee, Luiziana, Arkansas, și am urmat pe o întindere de sute de kilometri malurile râului Mississippi. În zadar! Peste tot mă ajungeau afurisitele chervane de emigranți; corturile se instalau, turmele lor străbăteau câmpia, alți albi sosiau și orașe noi se întemeiau. M'am înnapoiat spre Sud, până la râul Roșu; acolo am găsit mai mulți emigranți și case. În fine, în ultim resort, cum zice Creolii din Luiziana, am venit aci la hotarul Texasului. Vreme pierdută! Osteneli zadarnice! Eată, că sosesc fețele palide! Ce nenorocire!

(Va urma.)

Adrese de aderențe.

Din incidentul criminalet alegeri din Cehul Sălagiului, alegătorii și poporul din Baia-mare și jur, au adresat Magnificulul Domn George Pop de Băsești următoarea adresă:

Ilustre Domnule!

Indignați până în adâncul sufletului, am aflat știrea revoltătoare, despre atacul laș și rușinos, ce au săvârșit canalii din Cehul Silvaniei, asupra alegătorilor români din acel cerc, cari sub conducerea D-Voastre, a candidatului lor iubit și stimat, mergeau la urnă spre exercitarea celui mai sacru drept constituțional, alegerea deputatului dietal.

Știm, cum au mers miile de alegători români, liniștiți, în pace, cu demnitate, cum merg creștinii la biserică.

Știm, cum i-au vizitat pe toți, pe rând zbirii puterii, și i-au despoiat până și de pipe, și luând cu brutalitate dela moșnegi bătrâni toiagul de razim, și așa, vizitați și despoiați i-au slobozit în gura bătașilor, cari ca niște fiere sălbatice au fost ascunși prin casele vecine, și de acolo au navălit înarmați asupra poporului pașnic și lipsit de ori-ce mijloc de apărare.

Știm și acea, că furia bandei sălbatice, pe Tine te-au vânat în locul întâi, ca să-ți stingă zilele, să lipsească partidul nostru național de fala și de podoaba sa. Te-au lovit, te-au rănit, te-au încruntat, au voit să te ucidă!

Te-a apărât însă geniul bun al scumpei noastre națiuni, Provedința dumnezeiască te-a scăpat, ca prin minune, din mâna ucigașilor lași și perfizi.

Te-a scăpat și te-a salvat, iubirei noastre, și pentru-ca mărturie clasică să fi înaintea lumii, ce însemnează în Ungaria, sub acest sistem de guvernare, libertatea constituțională, și cum, dacă noi Români și în genere naționalitățile nemaghiare, voim să ne exercităm dreptul cetățenesc de alegere, trebuie să fim gata a trece peste trupurile bandelor de ucigași, cari ne stau în cale, și cu violența armelor ne împiedecă împlinirea datorințelor noastre cetățenești.

Provedința dumnezeiască te-a mântuit, ca prin minune, ca să dovedești lumii civilizate, că o mie de ani nu i-au putut civiliza, nu i-au putut europeniza, pe adversarii nostri politici: și acum se simte pe ei mirosul aziatic, pe acel bătaș lași și pe patronii lor.

În zădar: *naturam si expellas furca, tamen usque redibit!*

Veniți deci, toți Români, din toate unghiurile țării, protestați cu noi dimpreună, în contra selbătăciei săvârșite în Cehul Silvaniei, esprimați cu noi dimpreună justa noastră indignațiune față de atentatul mișel, săvârșit înaintea ochilor, cu conlucrarea autorităților administrative, și sub ochii gendarmeriei și a soldaților săculi, în contra alegătorilor români, și mai ales în contra presidentului partidului nostru național.

Veniți cu toții, să-l gratulăm ilustrului și Marele patriot George Pop, că Provedința dumnezeiască l'a salvat din mâna ucigașilor.

Primește, Ilustre Domnule, expresiunile aceste de stimă, de aderență și de congratulare, ca un balzam alinător pe rana dureroasă, ce ți-au deschis dușmanii lași și perfizi.

Să trăiești la mulți fericiți ani, să ajungi biruința splendidă a drepturilor popoarelor

subjugate, perirea tirăniei și strălucirea soarelui libertății!

Baia-mare, 4 Martie 1905.

Românii alegători din Baia-mare și jur.

Alegerea dela Cehul Silvaniei.

Asupra alegerii dela Cehul Silvaniei „Alkotmány” dela 5 Martie scrie următoarele:

Și antecedentele primei alegeri din Ceh, au purtat timbrul celui mai scârbos terorism. Directorii institutelor de bani din loc amenințau cu abdicarea creditelor, cu improcesuări, pe juriștii comunali cu suspendare, pe învățătorii cu detragerea ajutoarelor de stat iar pe preoții cu detragerea congruei întregitoare a veniturilor lor.

Nu vorbesc, pentru-că se știe publice, de corupții cu mâncări, băuturi, voturile cumpărate de corteșii ovrei cu câte 20—30 cor., amintesc numai atata, că deja la alegerea întâi s'au început feluritele insulte, cu cari au fost tratați în-deosebi preoții gr.-cat. Și anume: doi preoți gr.-cat. cel din Illyésfalva și cel din Szamosujlak au fost *faptice insultați*, așa că nici azi nu sunt reculeși de loviturile primite.

Poporul văzând, aceasta procedură imorală ce nu se putea împăca cu conștiința-l și natură-lu pacnică, în nici un caz și cu toată mizeria mare din ținutul acesta, pentru nici un preț, n'a voit la balotaj să-și dea votul pentru candidatul liberal și așa partidul liberal mergea la sigură cadere.

Atunci au inventat un draconic și barbar plan. Au angajat, după o versiune 90, după alta 150, după o a treia 300 bătași și cu aceștia au închis calea alegătorilor lui George Pop, cari veneau din trei părți în Ceh. Pe cei ce veneau dinspre Zelan, i-au bătut acolo; *oamenii bătrâni, cărunți, au fost doborâți la pământ și tratați ca și bestii*. Pe cei ce veneau dinspre Someș, i-a primit solgăbirăul Ujhelyi Sándor și sub pretext, că vrea să-l perchezitioneze, i-a oprit în piața din Ceh, unde *bestii înarmați cu ciomege sub scutul geandarmilor* au tăbărit asupra lor și a fost norocos omul pacnic și nearmat, dac'au putut scăpa cu fuga, pentru-că ei operau deja și *geandarmii cu baioneta și patul puștii*, până ce i-au alungat de pe teatrul alegerii. Numărul victimelor și aici a fost mare.

Și mai oribilă a fost soarta în locul al treilea a alegătorilor ce veneau dinspre Bükk. Acolo a fost o *adevărată baie de sânge*. George Pop, candidatul și alegătorii săi, informați de mai înainte despre infernalul plan, au cerut dela vicișpan miliție și așa, și dînsul, dar și alegătorii săi — precum au arătat urmările — au fost durere în credință, că vestea despre atacarea lor e numai scormitură ori cel mult apucătură coteșească. Altcum a fost, vestea a fost prea adevărată — pentru-că îndată ce George Pop de Băsești în fruntea alegătorilor săi, a intrat în Ceh, acolo unde strada era mai strîmtă, o grămadă de geandarmi au început a le face perchezitiune alegătorilor, luând și dela bătrâni, cari veneau pe jos, băte, briceaguri, pipe și câte-o sticlută de rachiu și după aceea erau sloboziți mai departe. Oamenii veneau într-o grupă toți pe jos, om lângă om, așa s'a întâmplat, că mergând geandarmii la vre-un 1/2 chilometru, asupra mulțimei strînsă grămadă, *o bandă de bestii îmbrăcați în chipul de oameni, înarmați cu pari, druzi de fer și pe pept cu cocarde naționale maghiare în frunte cu haiducul fibirăului și alte uniforme de slujitori comunali*, la un semn dat, strigând „Ura!” „*Dați în cap la valahi!*” au tăbărit asupra mulțimii neapărate.

Într-o clipă au lovit în cap cait dela sania lui George Pop, apoi i-au spart lăut însuș capul, răsturnându-l sania; pe urmă i-au bătut pe celalalt până la sânge. O parte a alegătorilor a fugit. Iată a fost înhățată cu forța în tabăra guvernamentală, dându-și acolo și votul, a treia parte cu ajutorul miliției sosite într'astea până la piață, au ajuns la localul nostru, unde președintele alegerii baronul Diószeghy, primarul din Zelan, declarând-o de „casă suspectă”, nu ni-a permis intrarea; după cele întâmplate ne temeam viața, în frig și în liber — cu atât mai ales că și alegerea întâi a durat până târziu după miezul nopții — să fim rămas ar fi fost adevărată ispită Dumnezeiască; au hotărât să ne retragem de pe teatrul alegerii. Martor ni-e pe aceasta dl Nagy Rezső, majorul re-

gimentului de infanterie 82, care a fost de cu milita.

Că unde poate ajunge nedreptatea în iată pe preocuparea omenească, nimic nu dește mai eclatant ca faptul, că președintele gerii baronul Diószeghy, când candidatul se în sânge a intrat la dînsul să ceară loc pentru pansarea ranelor sale, pentru-că geandarmii calitatea noastră nu l-au lăsat, ieșind dela sedinte un individ l-a lovit în piept pe *băte de șapte-zece de ani scaldat în sânge* și pentru aceasta a cerut dela președinte apăsăvieții, acela încă pe dînsul, pe cel bătut apostrofat, să se poarte corect, altfel îl dan L-a apostrofat pe acela care de 50 ani este comitatul, care în trei cicle a fost de în Dietă, care a luat parte la toate mișcările comitat ca membru în congregație și care posesorul a 3000 jughere de pământ.

Pe Dr. Mihályi, deputat, care a ajutat George Pop mergând la președinte, un necunoscut de dînsul la primit cu aceste în antișambra localului alegerii:

— *Nici un cuvânt, de fi-e scumpă via*

Retrăgându-se alegătorii lui George partidul liberal a votat liber, și frumose controlat de nimeni din partidul contră chemat-au până și pe morți (pân'aci am tință pozitivă despre 4 morți) verbuțat-urmă alegători și dintr'acea ce nu erau și cu aceștia și cu ei duși cu forța, au cele 1475 din 3330 voturi ale cercului Silvaniei. Și de ce s'a întâmplat toată ticăloșie strigătoare la cer? De ce s'a putămpla barbaria aceasta într'un stat de Ce idei poate să aibă, la vederea acestor poporul, despre cel mai frumos drept al triotic?

Pân'aci descrierea fidelă și istorică telor.

Nu vreau să apreciez mai profund nu m-au ocupat nici pân'aci și nici n'au să mă ocup de politică, dar nu pot lăsa tit că „Justiția est regnorum fundamentum adevăr etern, care dat la o parte, ca or cat, se resbună.

Un smerit cuvânt către frații preoți dela

Demersul și rezultatul alegerilor putăți dietali ne dau triste experiențe vătături, cari mărturisesc că poporul în multe locuri moralicește e de esclear' politicește e încă nematur, ne de eu-l său și de drepturile sale. dela sate, și trăind între popor ocaziune a studia și esperia cauză împiedecă prosperarea lui în cele lumesti.

Azi conducătorii firești, preoții, puțină excepțiune, numai în cele să pot afirma ca atari, ear' în cele ferințe conducerea o poartă aceea, mai prosperarea poporului nu o dor drept că curentul politic de azi de mijloace pentru înlăturarea preoților fruntea poporului, dar' cauza pentru care preotul e silit a ramă conducerea numai în cele sufletești. și cauza neprospărării e după a mea e necumpătul în beutură, ba pasiune stimpărată a beției.

Această boală face poporul demoralizează, îl schilăvește trupește fletește. Pofta rachiuului îl face, ca locuri, Dumineca și în sărbători să dela biserică, ear' în zile comune, în lucru să-și doarmă amorfala din Această patimă face ca țaranul să ultimul său filer jidanului din sat acasă familia flămânzește și copii ca vai de ei. Această boală face, ca ascultă orbis, dar' în detrimentul Rog Indemnurile și sfaturile jidanului, de doamne, jidanul e bun, dă rachiu dință. Tot această boală îl face

alegeri, desconsiderând pe binevoitorii și ducătorii săi firești și în butul interesului propriu să se facă unealta celor ce-l pă. Această slăbiciune a țaranului nostru cunosce și puternicii din provincie și la ziuni date se și folosesc de ea.

Spre ilustrarea acesteia să-mi fie permis aduce un exemplu dela alegerea din toamna cută a membrilor congregației comita-se din cercul nostru. E de observat că cercul acesta curat românesc, era până am, nu știu pentru-ce, o conștelegere ta de a să alege de membri în congrega-ne câte un român și un maghiar. La ale-rea din toamna trecută s'au propus spre gere, din partea comitetului național din ade, doi Români, dar n'au reușit, ci prin țarea organelor administrative, sau ales jidan, — ear' când la câte-va zile după gere i-am făcut protopretorului imputări pentru-ce nu s'au observat cel puțin uzul trecut, alegându-se un român și un ma-iar, și spunându-i, că alegerea precum întâmplat este rușinea cercului întreg, mi-a răspuns, că eu nu pricep politica, el au lipsă la prevăzuta alegere dietală jidan și așa a trebuit să-l deoblig, căci au mai mare influență asupra alegă-rii ca preoții, pentru-că birturile fiind ic pline, au mai dese conveniri cu po-ful, — ear' rachiul are putere mai atră-oare decât vorbele dulci ale preoților. rezultatul alegerilor din multe cercuri au verit aserțiunile fibirăului nostru. Eu gur am văzut cum îndesau Jidanii pe în Români înțepeniți de rachi în vagoane vile și îi duceau la *Crica* și *Aleșd*.

Aceasta slăbiciune a poporului nostru e pe jidanii aroganți, îngâmfaiți și lăudă-și în așa măsură, că un arendaș, la auzul a s'a fâlit, că el singur e în stare să a cinci-zeci de sate valahe acolo unde ar a el. — Tot Jidanilor ocrotiți și sprijiniți puternicii zilei este a se atribui palmui-unui venerabil protopop român, ba pe a să scrie, și spargerea capului ilustrului bat George Pop de Băsești în Cehul-Să-ului.

Drept aceea în aceasta stare deplorabilă preoții dela sate, fără diferența religiei, orați de inteligența laică, unde este, să nizuim pe tot locul și în conformitate a incipa poporul nostru de sub influența nilor. — Au fost și poate sunt în unele ri, reuniuni de temperanță, însă aceste aă esperință nu mult sporiu au făcut. — bue să ne folosim de mijloace mai radi-ale. — Nu peste mult să vor ține în pro-piatele gr. cat. unite conferințele preo-1 de primăvară, în programa cărora ar fi dorit să se iee la discuție și ordinațiunea istrului de interne de sub Nr. 21534/III b. 1904 cu privire la închiderea birturilor localităților pentru vinderea vinarsului, să se iee măsură că birturile în toate sa- să fie închise nu numai sub serviciul a, ci să se provoace deputații dietali din ectivele cercuri, de ori-ce partidă ar fi, lin reputeri să se lucre spre a se aduce ca în Dumineci și la Sărbători birturile, agă ziua să fie închise. Laudabila hotă- în privința aceasta ne dă exemplu de rit.

Nu știu că frații neuniți în oare atari ărințe preoțești? În cazul contrar încă *modus in rebus* și s'ar putea lucra ajungerea scopului amintit.

Rog însă pe frații neuniți să nu iee în e de rău că mi-am luat îndrăzneala a dresa și lor smeritul meu cuvânt, nu

caute la persoana neînsemnată a umilinței mele, ci caute la emanciparea și bunăstarea atât morală cât și materială a nefericitului popor, pentru-ca deși în cele religioase suntem în două tabere despărțiți, dar un sânge suntem și prin urmare uniți suntem și uniți trebuie să fim întru iubirea scumpului nos-tru popor român, din a cărui sân am eșit. — Trebuie deci să lucrăm împreună și în con-formitate pentru-că: «unde-l unul nu-l pu-tere, unde-s doi puterea crește» . . . și nu-mai astfel purcezând, vom readuce poporul concrezut nouă la cunoștința de sine, ear adus odată la prosperare în toate referințele sale, își va ști câștiga respect și mai bună tractare din partea aceloră, cari azi îl trac-tează ca pe nește ființe necuvântătoare.

Drăgești, 3 Martie 1905.

Ioan Papp,
preot gr. cat.

Matineul școlăi de fete cu internat.

Duminecă după amiaz am avut deosebită plăcere de a asista la o serie de drăgălașe presta-țiuni declamatorice și muzicale la școala noastră de fete cu internat, din Arad.

Laudă se cuvine corpului profesoral pentru stăruința sa în astfel de lucruri bune, precum și elevelor, pentru silința ce și-au dat, de a coră-s-punde pe deplin așteptărilor publicului romă-nesc cult.

O rugăciune, adinc simțită a fost poezia lui Eminescu „Rugăciune“ predată de mititica E. Dră-ghiș.

Corul elevelor a cântat un frumos terzet, un cântec românesc.

„La noi sunt lacrimi multe“... poezia lui O. Goga (Noi) a fost declamată foarte bine de eleva M. Lazar. Foarte inteligent și cu o dicțiune per-fectă românească a fost declamată poezia Glosa de M. Eminescu, de eleva Aurelie Popescu.

Eleva Zina Popovici a acompaniat la pian cu o deplină dexteritate pe elevele M. Popovici (vioară) și A. Popescu (voce).

Doina lui G. Coșbuc, a fost declamată cu o rară pricepere și adânc înduioșător de eleva Florica Cărăbaș. Iar când în punctul următor eleva M. Bogdan a cântat (cu acompaniament de pian) o doină, numărul și distinsul public a aplaudat cu frenesie.

„Din Bătrâni“, sunt două tablouri, cu cari se încheie seria prestațiunilor. Primul a reprezen-tat cele patru anotimpuri, iar al doilea „Doina“.

„Tot cu Doină mă mai țin...!“

Costumele au fost admirabil de frumoase, și tablourile bine arangate. Au plăcut publicu-lui foarte numărul.

După-cum suntem informați, pregătirea cos-tumelor se datorește d-șoarei profesoare Hermina Giorogariu; iar textul (versuri) recitat la prezentarea tablourilor cu dibăcie de eleva Ecaterina Biriș, d-nei M. Botiș Cioban.

Ne place a vedea astfel de prestațiuni; și ni-se încălzește inima, văzând, că în condițiunile modeste în cari se găsește școala noastră, dă do-veză de vigoare și vitalitate. Un semn, de mare menire și frumos viitor.

Dumnezeu să ajute!

Prezent.

Audiențele la Majestatea Sa.

Duminecă Majestatea Sa a ascultat pe trei politicieni. Pe contele Zichy János, pe baronul Bánffy Dezső și pe Falk Miksa.

Eri, Luni Majestatea Sa n'a primit pe nici un politician, fiind zi de audiență generală. Ordinea celorlalte audiențe s'a stabilit în următorul chip Marți: Hodossy Imre, Tóth János, conte Apponyi Albert; Mercuri: Darányi Ignác, Thaly Kál-mán, Láng Lajos;

Joi: Tomasich Miklos, Rakovszky István;

Vineri: conte Zselensky Robert, conte Zichy János.

La alegerea din cercul Bega-Szt.-György.

Etica-română, la III/2 1905.

Răspuns celor 10 militoni desertați: George Lupșă paroh, Damian Tărlău inv., N. Raichio paroh, Conda preot, Mariu Tempea paroh, P. Avramuș inv., Iuliu Rașă inv., I. Iosim Secoșanu proprie-tar, Teodor Secoșanu și G. Secoșanu.

N'ași reflecta la răspunsul D-Voastre către cel „mai mulți alegători din Toracul-mic“ pu-blicat în „Tribuna“ Nr. 31 dacă nu vă per-miteați a mă întreba, că *fost-am eu la vre-o con-ferență de candidare în cercul nostru?*

Pentru a Vă satisface curiozitatea, îmi i-au voie — a Vă răspunde — păcatele mele — că, eu nu, n'am fost. Dar fost-ați D-Voastră la vre-una?!

Eu a-și zice că ați fost, dar din răspun-sul D-Voastre către „alegătorii din Torac“ re-sultă cu mirare, căci nici D-Voastră nu ați fost la vre-o conferență! Durerea nesimulată Vi-o și exprimați în pasagiul următor, pe care îl reproduc din cuvânt în cuvânt:

„Ce a fost în trecut puțin o știu, sunt puțin de cel bătrân, noi cei mai mulți tineri ne restrângem la prezent. Eșind din pasivitate prin activitate am cugetat că ni-se dă și nouă preoților, învățătorilor și inteligenței un teren pe care ne putem arăta *activitatea și iubirea de neam*. S'a disolvat dieta, prin urmare stam în-aintea alegerilor pline de activitate și în cari și noi putem lucra. În cercul nostru însă ce să vezi? *n'am fost poștiți să ne strângem rândurile, n'am fost poștiți să ne validăm*“.

Ei bine. Și eu însumi constat, că în cer-cul nostru nu s'a ținut vre-o conferență de can-didare cu program național, dar ca să spriginesc necondiționat candidatura națională a părintelui Vinc. Petroviciu, mie — vedeți D-Voastră — mi-a fost suficient să știu și să aflu:

1. Că s'a ținut o conferență națională la Sibiu unde a fost represintat întreg neamul ro-mănes din patrie. (Asta ați știut-o și D-Voastre).

2. Că în acea conferență s'a decretat ac-tivitatea pe întreaga linie și toți Români am fost poștiți să ne strângem rândurile și să ne va-lidăm la alegeri. (Asta încă ați știut-o și D-Voastră).

3. Că prin activitate ni-s'a dat și nouă preoților, învățătorilor și inteligenței noastre teren de activitate și prilej de a ne arăta iubi-rea de neam. (Și asta ați știut-o, că v'a fost do-rința, cum înși-vă o spuneți.)

4. Că și cercul nostru a fost reprezentat în deplină competență prin părintele Vinc. Pe-troviciu, delegat ales în ultima adunare ținută baș în Torac nainte de interdictul lui Hiero-nymyi. (Asta poate n'ați știut-o că sunteți încă tineri).

5. Că conferența națională din Sibiu a candidat pentru cercul nostru pe părintele Vinc. Petroviciu cu program național. (Asta ați de-clarat că nu o știati, fiind-că nu cetiti fo).

6. Că de presinte nimenea altul nu a can-didat în cercul nostru cu program național afară de unicul: Vincențiu Petroviciu, peotul din Torac. (Asta de sigur ați știut-o și Du-neav oastră că ați votat contra lui).

7. Că încă și Nemți din Bega-St.-György și din Cătrina i-au oferit lui Petroviciu candi-datura. (Asta fără îndoială ați știut-o, căci s'a petrecut înaintea ochilor d-voastre).

8. Că părintele Petroviciu vorbește fluent patru limbi: românește, ungurește, nemțește și sârbește, taman potrivit cercului nostru poli-glot. (Asta încă o știți. A dat probe strălucie și prin cerc).

Ei vedeți acum: mie mi-a fost suficient să le știu acestea, ca să spriginesc necondiționat, așa dară fără vre-o conferență prealabilă, can-didatura părintelui Petroviciu.

Tot lucruri de-acestea pe cari d-voastre ori le-ați știut, ori nu le-ați știut. Dacă le-ați știut, atunci trebuia necondiționat să spriginii candidatura națională (fie chiar a lui Petroviciu), ear dacă nu le-ați știut, — glasul poporului care mai deștept v'a arătat și calea, și do-rința și aspirațiunile sale într'un chip atât de impozant, încât „după-ce ați văzut — înși-vă constatați — insuficiența dela aceasta alegere,

însuflețire frumoasă, însuflețire nemăpomenită“, — acum stați zăpăciți, striviți și muștrați în conștiință cați vă șoptește tot mereu; *miliari deșertați*. „Și ar fi putut fi și mai mare și mai înălțătoare“, — tot d-voastre o ziceți. — De sigur, și învingeam dacă nu vă făceați coadă de topor.

Că nu s'a ținut conferință de consultare, de candidare, de rugare, de postitură, de închinăciuni, de știință, de neștiință, de teacă, de pungă sunt lucruri de nimica, sunt fire de paie, de car, ca să vă scuzați, că totuși vă cufundați.

Și ce ați mai pfitit? Cărcofală cu imală, umezeală cu fâscală.

Ca să știți așa-l dară, eu — cum zisei — n'am fost la nici o conferință.

Imi permit și eu a întreba fosta-ți d-voastre la vre o conferință de candidare în cercul nostru?!

Valeriu Magdu,
paroh.

Blăstămății jidovești.

Am amintit în numărul de ieri, că rabinii din partea nord-estică a Ungariei pe bani au falsificat matriculele, așa că zeci de mii de Ovrei n'au servit nici două luni în armată. În comitatele Ugocia, Ung, Zemplén, Maramureș, Bereg, Szabolcs și Saros locuiește jidovimea în mase compacte și de mai bine de zece ani Jidovul din acele părți n'a fost cătană; natural atunci când n'avea bani, atunci îl lua, fiindcă rabinul fără bani nu-l scotia. Ceilalți nu făceau miliție, fiindcă în matricule erau însemnați ori ca morți, ori ca fete.

Toamna trecută însă s'a părut lucrul curios în ministerul de honvezi; au voit să știe, ce e cauza, de nu se produc și în acele locuri soldați. Toți, cari veneau, erau infirmi. O epistolă anonimă părea, că descurcă încurcata afacere. Ministrul a trimis să facă anchetă la fața locului pe secretarul ministerial Dr. Orlai. Dela mijlocul lui Decembre până la sfârșitul lui Ianuarie a ținut ancheta, care a scos la iveală lucruri senzaționale. Se crede azi, că zece mii de Jidovi au fost scăpați de cătane prin falsificarea rabinilor lor.

Să va porni anchetă mare și mai minuoasă și se va deschide cercetare criminală.

Jidovimea nu se mulțumise numai cu aceea, că a înșelat statul; a văzut că Orlai e primejdie, au început colectă ca să-l mituiască. Nu le-a succedat.

Au pus pe cărcimarul din Stropkó, la care mânca, să-l învenineze. Scopul criminal l-a aflat însă un confident al solgăbirăului, i-l-a comunicat lui Orlai, care n'a mai mâncat la cărcimarul acela.

Cercetarea criminală s'a început deja. Teancuri peste teancuri sunt actele pela judecătoriile cercuale. Cei ce au înșelat statul vor fi trași la răspundere. Vor mai fi interogați oficialii fără sau pe lângă cari s'au făcut blăstămățiile jidovești.

DIN ROMANIA.

„Les Babesioses“. Dl Dr. V. Babeș, membru al Academiei Române, a prezentat Academiei o lucrare din cele mai importante, însoțind prezentarea cu următoarele cuvinte explicative:

„Am onoare a prezenta onor. Academiei Române, în numele d-lui profesor dela Facultatea de medicină din Paris, Blanchard, un exemplar din monografia elevului d-sale dl Dr. Chauvelot „Les Babesioses“.

Profesorul Blanchard a dat numele de Babesioses, unor boale produse de paraziți descoperiți de dl Babeș și pentru care mai mulți autori au adoptat numele de „Babesia“.

S'a constatat că aceste boale, cari fac pagube mari printre diferite animale, mai cu seamă printre boi și oi la noi în țară, există și în alte țări și că Babesia este parazitul cauzând cele mai mari pierderi economice printre animalele domestice din lumea întreagă.

Dl Dr. Babeș, în mai multe rânduri, a întreținut Academia de acest grup de paraziți de domnia sa, ocupând în sistemul organismelor un loc a parte între bacteriile și protozoarele sau mai bine zis reprezentând grupul cel mai inferior al celor din urmă.

Dl doctor citează câte-va cuvinte din această monografie:

„Par un véritable délit de justice, les parasites en question sont généralement désignés sous le nom impropre de piropasma, cette dénomination étant de plusieurs années postérieure à la précédente.“

„Nous indiquerons plus loin toute la synonymie et l'on comprendra mieux l'importance de la question de priorité. Quant à présent, afin de légitimer le titre que nous donnons à ce travail, nous avons tenu à restituer aux parasites qui vont nous occuper le seul nom qui leur appartienne conformément aux règles de la nomenclature zoologique.“

„Les organismes endoglobulaires produisant l'hématurie des Mammifères, sont donc des „Babesia“: la maladie qui résulte de leur multiplication dans le sang ne doit pas par conséquent porter d'autre nom que celui de „Babesiose“. En adoptant cette terminologie, nous ne faisons que nous conformer à l'opinion judiciaire de M. le professeur R. Blanchard, qui a été le premier à établir cette rectification dont la justice ne peut être contestée par personne.“

Din această expunere reiese că avem a face cu o descoperire de cea mai mare importanță, căci d-rul Babeș, nu numai că a descoperit cauza boalelor celor mai importante ale animalelor domestice din lumea întreagă, dar în același timp a descoperit și o lume nouă de ființe microscopice, cari nu sunt microbi și cari ocupă un loc aparte printre ființele viețuitoare.

Meritul d-lui Dr. Babeș este cu atât mai mare cu cât de zecimii de ani, cei mai mari savanți din lumea întreagă au căutat cauza acestor boale teribile fără să le fi găsit, cu toate că mai cu seamă în America s'au creat institute și laboratoare speciale cu scopul de a găsi cauzele acestor boale.

Titlul acceptat de „Babesiose“ face deci onoare nu numai descoperitorului, dar și institutului și țării noastre, care prin această descoperire a adus faloase imense lumii întregi, căci pe baza acestei descoperiri române, s'au găsit deja mijloace sigure pentru a preveni și a combate aceste boale.

Evenimentele din Rusia.

Petersburg, 6 Martie.

Prin terorism teribil le-a succedat greșitilor să facă, ca munca să se sisteze în toate fabricile. 240.000 muncitori fac grevă. Arme n'au, numai granate de mână. Greva se estinde tot mai mult.

Berlin. Voss. Ztg. scrie, că Witte, fost ministru a căzut cu totul în digrație.

London. Preot Gapon după Daily-Express ar fi în Genf, de unde merge la Paris, însă pe jos și va călători numai noaptea, ca să nu-l prindă.

Războiul ruso-japonez.

Evacuarea Mucdenului.

— 6 Martie n.

După căderea lui Port-Arthur, firește, luptele de lângă Mucden au fost și vor fi cele mai decizatoare. Port-Arthur a căzut; a accelerat izbucnirea unei revoluții sociale în Rusia, pentru terminarea războiului a făcut atâta că a însemnat, că ori-ce pace favorabilă pentru Ruși e foarte departe și că fără jertfe mari nu se capătă pace.

Kuropatkin să apără el destul de jef în fața Mucdenului: dar soarta telor pare a fi decisă: o vad și Rușii. Petersburg se spune că Rușii au început evacua Mucdenul. Consiliul de război prezidența țării s'a exprimat, că Kuropatkin e pricina ultimei înfringeri.

Japonezii într'aceea acasă se prastrănic pentru a suporta și pe mai războiul. Vor compune o a cincea armată de 140.000 soldați. Trei divizii sunt în partea nord-estică a Coreei și au să opereze contra Vladivostocului. Cu vor servi spre împresurarea flancului al Rușilor.

Pe câmpul de război lupta e înflăcărată. Intre prizonierii japonezi sunt tătari dela Port-Arthur. Rușii în o lăgrănele au nimicit un întreg regiment japonez.

Paris, 6 Martie. După telegrama până acum Rușii au respins toate Japonezilor; totuși în Petersburg e derată critică situația, și cred, că trebuie cât de curând evacuat. Că flancul stâng rus au fost bătute, un drept însă s'a susținut vitejește. În luptă înversunată de mai multe zile forțele au spart frontul rus. Pierderile lor părți sunt foarte mari. Până a puzice, că au căzut 30—40.000.

Mukden. Flancul drept rus a tur în prima Martie retragerea după lupta din Ciantan. Nu departe de Maturan, în tajciu a fost luptă, în care Rușii au câștigat. Câte-va puști-mașini. Intre prizonierii și soldați, cari au luptat sub Nogi, Port-Arthur. Rușii au mari pierderi, dar totuși au nimicit un întreg regiment japonez. Rușii dau foc nutrețului de japonezi. Japonezii au atacat Ciantanul situat la Sandiapun și au înaintat în direcția lui lui Liao. Să așteaptă momentul sante. Se crede că o mare armată merge spre Fienling și-i posibil că bătăliile cu China. În pozițiile medii care nici o schimbare. Mucdenul e animat de șireaguri trec trupele, ce merg să lupte cu Nogi.

Tokio. Mareșalul Oyama anunță că jurul Singhing o trupă japoneză a acum câte-va zile pe Ruși din port alungându-i 15 mile spre sud-ost de la Perderile dușmanului în zilele trecute însemnate. Prăzile noastre sunt marșalele și magazinul de haine din a căzut în mâinile mele.

Tokio. Mareșalul Oyama conștientul de a împresura ambele flancuri. Frontul are forma unui semicerc cu bază e Saho. Armata dela dreapta până la un punct situat spre sud de Druzan, cea stângă spre vest dela Oyama vrea să strângă tot mai mult împresurător. Kuropatkin e disperat și s'astește să impedeze progresul Japonezilor luptându-se contra atacurilor îndreptate flancurilor proprii, voeste să spargă Japonezilor.

Infringerea centrului rus.

Paris. După Echo de Paris despre război sunt îngrijitoare.

Dr. VICTOR D. GRAUR

medic universal, profesor calificat de școli medicale p. studiul igieniei.

Institut de dantură medicală și pentru tehnica de dinți.

ARAD, Piața Andrassy Nr. 22, etagiul I., vis-à-vis de casa comitatului.

Tractament special al durerilor de dinți și a boalelor de gură totală și particulară conform diferitelor proceduri. Plombaj, cu sticlă, email, porcelan, amalgam de aur, și aur chemic. Operațiuni diferite la așezarea coroanei de dinți. Coroane de aur și aur conform indicațiilor specialiștilor savanți. Dantură fixă și mobilă, după sistem american. Tot felul de execuții de cauciuc dantură întreagă fără cerul gurii. Scoateri de dinți fără nici o

nu-și pot păstra frontul și nici pozițiile dela colinele *Putilov* și *Novgorod* nu le mai pot apăra. Evacuarea Mucdenului e iminentă. Armatele lui Nodzu și Kuroki s'au unit. Rușii dela răsărit și înspre apus sunt deopotrivă amenințați.

Comanda rusă crede pierdută aripa stângă. După o telegramă sosită în Petersburg generalul Rennenkampf e greu rănit.

Se prepară retragere.

Berlin. După informații din Petersburg intendatura rusească a părăsit Mucdenul și a trecut în Carbin. S'au întâmplat pregătiri, pentru ca la o eventuală retragere să fie destule vagoane în Mucden pentru coman-dele rusești.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 7 Martie n. 1905.

«Luceafărul», revista literară redac-tată cu gust și pricepere de tinerimea noastră universitară, în numărul său din urmă dă un material bogat și instructiv, precum și fotografiile și biografiile atât ale celor 8 deputați naționaliști Români, cât și a de-putatului naționalist slovac.

Indemnăm cu toată stăruința pe cărturarilor noștri Români să sprijinească această revistă, susținută cu mari jertfe și cu mult zel de tinerii noștri literați, dintre cari unul — ca O. Goga de pildă — și-au câștigat loc de onoare în istoria literaturii românești.

— Răspuns. Într'unul din numerii din urmă ai foilor noastre am publicat o notiță din Orăștie care constată că la balul cole-giului maghiar de acolo au luat parte și doi Români, și în mod ironic se întrebe autorul: «cari vor fi fost motivele intime ca acei Ro-mâni să ia parte la acel bal.

Privitor la acea notiță, «Libertatea» pu-blică într'un număr din urmă o întâmpinare care ni-se pare foarte aspră și referitor la care ni-se scrie din Orăștie un răspuns. Re-producem din acel răspuns următoarele:

Toți Români din Orăștie au știut că ne-crescuții elevi ai colegiului maghiar au strigat după deputatul Dr. Vlad multe, ca: „bűdös oláh” și alte, mai drastice.

Toți Români știu că elevii colegiului maghiar insulta pe stradă și în localuri publice, doamne și domnișoare onorabile ale societății române inteligente.

Toți Români știu că cei ce-au rupt de pe pereți în ziua mare placatele dlui Dr. Vlad, au fost necrescuții elevi ai colegiului maghiar.

Toți Români știu că directorul colegiu-lui, dl. Simon a promis unui bărbat de încre-dere Român, că în ziua alegerii va intra în edificiul colegiului pe elevii cunoscuți ca ele-ment destrăbălat de când cu întarea triumfală a Drului Vlad când a fost ales deputat la Dobra.

Dar cine era postat în fața hotelului „Co-roana”, localul candidatului partidei guverna-mentale, deja pe la 11 ore a. m. și provoca prin ofensa masa poporului român din fața hote-lului „Central”? — Ori nu era haita elevilor necrescuți ai colegiului reformat maghiar?

Cine asmuța și insulta poporul adunat în piața „Ardeleni” din ferestrele colegiului? — În erau necrescuții elevi ai colegiului maghiar?

Cine a spart în ziua alegerii fereastra dela casa cea nouă a marelui comerciant român I. Tulcu? — N'au fost necrescuții elevi ai cole-

giului maghiar? (Cu astfel de probe mai pu-tem continua la caz de lipsă; deocamdată nu-mai acestea).

Acest bal s'a arangiat sub direcția unuia dintre acei 9 profesori ai colegiului cari în frunte cu directorul lor au făcut și subseris petiția contra alegerii drepte a Drului Vlad. *Dorința generală a Românilor era, ca să nu participe la balul acelor necrescuți și a colegiu-lui unde Români sunt terorizați, nici unul dintre Români.*

Dacă s'au dus deci cei 5 Români, nu răutatea și mai știu și eu ce să înșiră în acea înflori-lată întâmpinare, a fost motivul ce a îndemnat pe autor să concipieze notița, ci numai purul adevăr și disciplina națională ce trebuie să se observe strict în astfel de cazuri.

Ori frații dela „Libertatea” ar dori ca frun-tașii Români să meargă la balurile arangiate de cei mai intoleranți șoviniști, admit ca cei în-vitați chiar dacă nu se duc, să trimită „contri-buirii benevole”?

Nu „Tribuna” deci, ci „Libertatea” tre-bue să fie mai cu rezervă când publică — în-timpinări.

Audiatum et altera pars.

— „*Timișiana*” institut de credit și eco-nomie în Timișoara și-a ținut în 2 i. c. a XX-a adunare generală sub prezidiul d-lui vice-președinte al direcțiunii Petru Ionașiu. Raportul direcțiunii și al comitetului de reviziune precum și bilanțul fiind tipărit și distribuit de mai na-inte acționarilor, s'a considerat de cetit. Din raportul direcțiunii aflăm, că institutul a con-curs cu 283 acții — Cor. 28.300 la înființarea institutului „Ciacovana” ear din bilanț se con-stată, că escomptul s'a urcat la Cor. 1.401.542.58, crescând cu Cor. 176.059.50, împrumuturile pe cambii hipotecate la Cor. 695.413, crescând cu Cor. 73.075, împrumuturile hipotecate la Cor. 748.289.47, crescând cu Cor. 232.931.47, depu-nerile la Cor. 1.424.046.59 crescând cu Cor. 179.260.86 față de anul premergător, ear reve-riementul anual a făcut Cor. 28.496.947.90, prin urmare în toate ramele principale se dovedește un avânt îmbucurător, ceea-ce a determinat apoi și realizarea profitului curat de Cor. 73.384.28, așa că dela existența sa, acesta este cel mai mare profit curat de până acum al institutului. Propunerile direcțiunii au fost toate cu una-nimitate primite; dintre cele mai importante con-cluze amintim cel referitor la înființarea unei filiale și expositurii, la vânzarea și sub pre-țul ei a casei institutului din Timișoara-Cetate, și la votarea unei contribuții de Cor. 10.000 pentru înființarea episcopiei gr.-or. română în Timișoara. Cu privire la postul de președinte al institutului, adunarea a decis, că de-ocam-dată nu-l îndeplinește. Cu dotațiunea anului trecut fondul de rezervă general s'a urcat dela Cor. 90.000 la Cor. 100.000, fondul special de rezervă exauriat prin descrierea dubioaselor întră iarăși în bilanț cu Cor. 150.000, iar fondul de penziune se urcă dela Cor. 20.343.31 la K. 23.343.31. Muncă bună și cinstită a săvârșit „*Timișiana*” în anul trecut și atât acționarii cât și publicul interesat sunt și pot fi deplin mul-țumiți cu rezultatul realizat având în vedere și faptul consolidării conștiințioase a bazelor pe care stă aceasta întreprindere româ-nească. Meargă deci cu bine înainte pe calea apucată!

— Gorki mulțamește presei străine. *Ma-xim Gorki*, care a fost pus pe picior, liber și-a exprimat mulțămia sa presei străine înaintea corespondentului lui *Daily Chronicle* pentru sim-patia care a dovedit-o față de suferințele sale. În temniță a scris o dramă cu titlul: *Copii soa-relui*, în care arată marea prăpastie, ce desparte poporul rus de clasele culte.

— Străpungerea tunelului Simplon. Tu-nelul Simplon este cel mai lung din toate tune-lurile existente. E prin urmare interesant a cu-noaște cu amănunte această importanță lucrare a secolului nostru.

Tunelul principal din partea Svițerei se ter-mină la 10,382 metri, pe lângă aceste se mai află un tunel paralel ce merge dela sud încoace.

Cantitatea de material săpat este de 570,000 metri cubi în partea nordică și de circa 500,000 metri cubi în partea sudică sau peste un milion de metri cub care trebuia să fie scos din tunel și dus la distanțe depărtate cu carele de locul din care a fost săpat.

Pentru a rezolva acest problem s'au săpat în partea nordică 155,000 de gropi de o lungime totală de 200,000 metri și în partea sudică 195,534 gropi cu o lungime totală de 260,000 metri. Aceste au fost săpate cu mașini. Cu mâi-nile s'au săpat în partea nordică 1 1/2 milioane metri, iar în partea sudică 2,100,000 metri.

S'au întrebuințat 1.980,000 sfredeli de mașină și 23,950,000 sfredeli de mână. Iși poate cineva închipui cantitatea de oțel între-buținută. Gropile au fost încăreate cu dinamită din care s'au întrebuințat partea nordică 552000 kilograme, iar pentru ambele părți 790,000 kilo-grame. Capse de aprins s'au întrebuințat 4,000,000 și fitiluri 5300 kilometri.

Apa care a trecut prin tunel în timpul de 1242 zile e de 86,400 metri cubi sau 104 1/2 mi-lioane metri cub în totat.

Spargerea tunelului s'a anunțat cu 101 tunuri.

— O floare care nu moare Un horticultor american a descoperit o nouă floare pe care a botezat-o *Steaua australiana*.

Această floare prezintă o particularitate cu-rioasă și interesantă: ea nu se vestejește nici odată.

— Măcelurile din Caucaz. Zilele trecute telegrame din Peterburg anunțau reînvierea atro-cităților dintre Armenii și Tătarii din Caucaz. Iată amănuntele pe cari le telegrafiază din Tiflis corespondentul unui mare ziar parizian:

„Origina sângeroasei drame, care se des-fășură aici este în următorul fapt: Acum o lună, la Baku, un tătar anume Eviubek, condamnat pentru o crimă, încercând să fugă în drumul spre închisoare, a fost ucis cu focuri de puști de către soldații Armeni cari îl escortau.

Duminecă, 5 Februarie, la orele 11 a. m. o ruda a lui Eclurbek intră în biserica arme-nească și ucise cu un foc de revolver pe unul din soldații cari omoriseră pe Eclurbek.

Câte-va ore mai târziu Tătarii, însoțiți de molahi, așezară cadavrul soldatului într'o tră-sură și străbătând cu el stradele, strigau:

— Răzbunare! Moarte necredincioșilor.

Acesta fu semnalul măcelului.

La orele 7 seara, o mulțime de mai multe miș de Tătari, armați cu puști și cu revolvere, dădură năvală în cartierele armenesti, omorînd pe toți cari le eșeau în cale și incendiind lo-cuințele.

Până în ziua de 8 Februarie, la orele 2 după amiază, fu un măcel neîntrerupt în tot orașul și în împrejurimi.

S'a făcut apoi o încercare de domolire. O procesiune compusă din preoții Armeni și din molahi Tătari străzile propovăduind pacea.

Liniștea se restabilă. Noaptea a fost aproape liniștită. Dar a doua zi măcelurile au reînceput cu mai multă violență.

Nici o măsură energetică n'a fost luată de administrațiunile locale pentru a restabili sigu-ranța în favoarea creștinilor.

„Numărul celor uciși se socotește la două mi, ear a celor răniți la mai multe.

Străzile sunt pline de cadavre.

Fiind dat amestecul de populațiuni din Caucaz, e temere ca întărirea provocată de măceluri să nu aducă după ea dezordine dintre cele mai primejdioase.

— La petrecerea de dans aranjată de tine-rimea română din Oradea-Mare în 2 Martie st. n. 1905, pentru augmentarea „Fondului de ajutorare al tinerilor lipsiți”, au binevoit a suprasolvi ur-mătorii:

Rev. D. T. Păcala preot 16 cor., Ioan Ro-xin farmacist (Pecica) 14 cor., Dr. Cor. Papp dir. „Bihorenei” 10 cor., Dr. Iustin Ardelean 10 cor., Ioan Papp preot mil., Ios. Ghite, Dr. Nic. Popo-viciu medic câte 8 cor., Ios. Vulcan, Dr. Aur. Lazar adv., N. Moldovan preot, And. Horvath

OMNII

se pot îmbrăca favorabil numai așa dacă își procură hainele necesare exclusiv dela magazinul de stote pentru domni, unde se poate economiza 35%.

1. — Magazinul nostru de fabricații engleze din patrie și de Brunn.

MAGAZINUL ESCLUSIV de POSTAV de FABRICĂ A LUI

LEICHNER și FLEISCHER.

ARAD, piața Libertății 17. Cinci biserici, (PÉCS) Király u.

SPECIALITĂȚI

de
STOFE ENGLEZE
COLORATE
PENTRU VESTE.

preot, Adrian Popoviciu-Desean preot (Iaca) câte 6 cor., Dr. George Plopu jud. la tablă, Paul Făssie jud. la tribunal, Dr. Dem. Hiss adv., D-na vâd. Ghite, Petru Popescu pleban, Mih. Hașag preot câte 4 cor., Vas. Nicoruța preot, George Papp preot câte 3 cor., Dr. Ioan Boroș cand. de adv., George Drimba preot (Tobol), D-șoara Georgina Papp (Beiuș), vâd. D-na Mathe, Greg. Torsan, Ioan Papp preot câte 2 cor., Ioan Vaiana preot (Iaca), Dr. Victor Fodor loc. med., Ios. Klitus, I. Bugariu preot; Teod. Stefan preot, Stef. Făt preot, Dr. Valer Hetcon preot, Ales. Filip notar și Eugen Nyéki stud. în drept câte 1 cor.

Fără de-a participa au binevoit a-și răscumărat bilet următorii:

Ilustr. Sa Dr. Demetriu Radu episc. 25 cor., I. Sa Ioan I. Papp episcop 10 cor., Mng. Sa Vas. Dangra vicar 10 cor., Sp. D. Nic. Zigre avocat 10 cor. Mih. Veliciu avocat (Chișineu) 6 cor. și Teod. Oancea not. (B.-Lazar) 4 coroane.

Pe aceasta cale ne ținem de datorie a ne exprima cordialele noastre mulțămite tuturor marinoșilor contribuitor pentru îmbrățișarea nobilei cauze.

În numele tinerimei române. *Oradea-Mare*, în 4 Martie 1905. *Teod. Prodanovicu*, cassar. A. C. *Hetcon*, president.

— Poetul Iosif în audiență la regele Carol. Valorosul poet O. St. Iosif a fost Duminecă în audiență la regele României, cu care prilej i-a oferit trei volume din cele mai recente opuri ale sale și i-a mulțumit pentru decorațiunea „*Bene Merenti*“.

— Astrologul indian și războiul. Popoarele orientale de când cu războiul sunt în o continuă emoție. Faptul acesta e confirmat și prin următoarea împrejurare:

Astrologul indian Pandin Rammaraxan Iogchastri din Clompur a revoluționat întreaga Indie cu oroscopolul său despre războiul ruso-japonez.

Incepând din 17 Martie — zice el — se va începe o serie de victorii ale Rușilor. În lunie Rusia va relua Port-Arthur și întreagă Mandjuria. În același timp va fi însă o încăierare generală. În 14 Februar 1906 războiul va fi general și va ține trei spre-zece ani. Pământul va fi inundat de riuri de sânge.

Astrologul prezice apoi pentru luna Iulie-Septembrie o epidemie mai nouă, ce egal va pusti Europa și Japonia.

— Ce moștenește școala de antropologie din Paris? O moștenire banală. *Lefèvre*, unul din cei mai entuziaști protectori ai ei a prevăzut următoarele în testamentul său:

Eu las școlii de antropologie capul, fața, craniul și creierii; alte părți, numai de-s de lipsă.

Și mai lasă *Lefèvre* 30 bilete de câte o mie franci.

— „*Mica cronică*“. Sub acest titlu modest, gazeta închipuiților dela Brașov scrie pe trei coloane, chipul un răspuns la notița ce am luat despre cea mai proaspătă și detestabilă apucătură a... *zevrecului*. Ear ca să se arate cum înțelege urbanitatea în presă, veteranul de sub Tâmpa folosește termeni ca: „*il rămă*“, „*lătrături*“ etc. Săgețile (boante, nu-i vorba, dar în fine *săgetă* și veninoase!) le îndreaptă îndeeșel împotriva directorului nostru, făcându-l pe el responsabil pentru „condamnabila“ hotărâre ce a luat clubul naționalităților *unanim* de a se face protocoalele clubului în limba ungurească. Și culmea răutății aci și-o arată magul de sub Tâmpa: dacă a urmărit cu atenție cele petrecute în clubul naționalităților și cele comunicate în „*Tribuna*“, d-sa putea afla, că nici dl. Russu, nici dl. Mihali nu au fost de față la constituirea clubului, ci erau la Cehul Silvaniei și deși iau solidaritate cu ceilalți colegi, adevărul este că n-au participat la primele ședințe ale clubului, și astfel n-au determinat care să fie limba protocolară a clubului. Vorba e că cei dela gazeta brașoveană au încetat de mult să discute basai pe fapte și adevăr, ci numai din punct de vedere al meschinilor lor interese și a invidiei care-i „*rîmă*“ Ceea-ce ne și dispenzează le dăm vre-o considerație.

— Jurnalistica americană. „*New York Tribune*“ publică o știre de tot americană. În modul următor scrie foaia americană:

— Dela corespondentul nostru. —

Besoeur (Minnsota), 10 Februarie.

Un muncitor ce lucra la un om cu numele Argonvele din rămășag a beut nitroglicerina și apoi a plecat acasă. Pe drum a căzut în zăpădă. A doua zi l-au găsit de jumătate înghețat. Stă-

pănu-său l'a dus acasă, l'a culcat în odaia sa și după ce a încălzit bine odaia, a închis-o și-a mers după medic. Până când s'a întors, nitroglicerina în urma căldurii mari a explodat și când Argonvele a venit acasă n'a mai aflat nici casă; o nimicise explozia. *Învățătură*: nu bea nitroglicerina.

— Grea acuză contra unui învățător. Sâmbăta trecută a ajuns la poliția din Budapesta învățătorul K. G. pentru o grea crimă. El e aplicat la o școală populară din Budapesta și e acuzat, că a voit să facă atentat contra unei fetițe de 8 ani. Cazul s'a întâmplat la poarta unei case din o stradă foarte vioae. Copila a tipat și învățătorul a fugit. Sâmbăta se plimba copila cu mamă-sa pe stradă; pe cine întâlnesc. Copila îl-a arătat; mama a început să-l facă scandal și degeneratul învățător a ajuns la poliție.

— Văduva lui Sergius. Mai alaltăeri se svonise, că Elisabeta, văduva marelui duce Sergius, după un an de jale, se va mărită imediat. Unele ziare desmint știrea asta și adaogă, că încă nu se știe: rămânea-va în Rusia, ori merge acasă pentru totdeauna în marele ducat *Hesen*.

— Cine nu știe să luere. Poliția din Paris cu prilejul unei rație l'a prins și pe un om bătrân, alb că zăpada la păr. Comisarul de poliție a interograt pe bătrân, care a spus cu orgoliu următorul:

— A 29-oară mă bagă d-ta în temniță; probabil, că asta va fi și ultima. De aceea vreau să-ți spun, cine sunt. Ortacii mei mă numesc regele lor, numele mi-e marchisul Sein Samis Manfauz. M'am născut în 1829 și sunt ultimul membru al vestitei familii.

Dup'aceea scoate un pergament din buzunar, din care comisarul s'a convins, că bătrânul are drept. Când l'a întrebat, de ce ducl o așa viață, a zis, că strămoșii lui nu i-au lăsat nici o avere și el nu știe lucra — familia Samis a căpătat titlul de marchis dela Henric IV.

— Balonul nou al lui Zeppelin. Cine s'a interesat de istoria și dezvoltarea balonului, de bună seamă își aduce aminte de încercările, ce le-a făcut anii trecuți Zeppelin. Curiositatea lumii a fost foarte mare; dar când era să și-l arate în fața unui public număr o sa esperiat, că nici balonul său nu știe să zboare. Se svonește acum, că Zeppelin își bate capul să afle o nouă mașină de sburat. La vară va fi gata, mașina va avea formă de țigară și va reprezenta 80 puteri de cal. Samănă la construcție cu cea dintâi.

— Despăgubirea pescarilor din Hull. Să zice, că banca Dogger cere dela guvernul rus 65.000 livre sterlingi despăgubirea pentru jertfa dela Hull.

— Om nevinovat executat. Se telegrafează din *New-York*: muncitorul Adolf Bloch s'a prezentat eri la poliție și a mărturisit, că a omorât o femeie în *Allestown*, în Pensilvania. Pentru acest omor nu de mult a fost executat fratele lui Bloch. Bloch, care nu știe nici scrie, nici ceti, n'a aflat nimic până acum de soartea frate-său. A început să sbiere ca un nebul și s'a prezentat imediat la poliție, unde a spus, că el a fost ucigașul.

— O comună fără femei. În comuna spaniolă Villacana de lângă Toledo se pertractează un proces nemai pomenit. Toate femeile satului — o suntă-cincizeci și două la număr — sunt acuzate pentru furt. Judecătoria le-a condamnat pe toate. Dacă nu se schimbă sentința, rămâne satul fără femei.

— Bulgarii contra tirăniei rusești. În Sofia se pregătesc demonstrații antiruse. Luni societatea studenților din incidentul aniversării eliberării Bulgariilor au ținut meeting, unde au protestat contra crimelor tinarismului rusesc și contra biurocrației bulgare, care e rusofilă.

— Fluidul — Elsa al lui Feller, e cel mai eficace și sigur medicament la foarte multe boale spre pildă: dureri de spinare pinghiuri, vătămări musculare, scrinteli, colice cerebrale, influență ș. m. d.; are bună influență contra lipsei poftel de beșică ș. m. d. Epistole de mulțămite mai mult, decât 65.000. Se trimite franco flacoane mici or 6 flacoane (sticle) duble pentru 6 coroane. Eugen V. Feller, Stubica Templom utca (Zágráb m.). — Sunt foarte recomandabili, ca purgative de stomac *piluile* — *Elsa*. Un pachet: 6 cutii franco 4 coroane.

POȘTA REDACȚIEI.

Dlul P. B. în O. Adresează-te la Ganz e Cnie în Budapesta.

PARTEA LITERARĂ

PRIMĂVARA LITERARĂ.

— Către cei aleși ai tinerimei de astăzi. —
Omer a scris *Iliada*, Alexandru
au pus puncte și virgule.

Fie-care eroare cuprinde, după cum se zice și un grăunte de adevăr. Teoria despre influența mediului asupra manifestărilor literare e adevărată cel puțin în parte, ea se aplică, socot, la toți aceia, care ies învingși din arena luptei artistice. De obicei, aceștia sunt biruiți nu numai de păcatele lor, ci și de ale altora.

Exemple avem destule, chiar și la noi. Mulți ne adncem încă bine aminte de unele mere apariții literare de-acuma vre-o cinci-șase zece ani. Deși elevi, dar folosindu-ne de libertatea unor programe mai îngăduitoare, cel tot felul de aliotria. Cetiam aproape tot ce cădea sub ochi, iar sub ochi ne veniau, firea mai întâi de toate, scrierile care făceau multă vîlvă. Era vremea lui Zola.

Și, remarcabilă coincidență: tot cam pe atunci era în floare la noi și propaganda socialistă. Chiar și copii — ei mai ales — se diau la lucruri mari. Vestea că pe la cofetori lăptăria cutare, a trecut X. venind din R. era tainic împărtășită colegilor mai de se. Marx, Engel, Crotchin... erau nume de familie. Apoi, după Crotchin, Engel, Marx, niau la rând cele literare, adică Zola.

Dar nu numai el. Aveam și noi o mică rectie „zolistă“. Era vremea când cerșetorii, ofițer nevrozați, cei întinați de insecte... erau subtele literare de predilecție. Se părea unor infirmități și zdrențele singure sunt de folos pentru a naște emoții literare.

S'au dus. Puține încercări din acele vor fi mai rămas înaintea cuiva cu oare prestigiu literar. Și de aceea, este o adevărată răcorire sufletească, să vezi că literații de s'au întors spre direcția sănătoasă, urmată cum instinctiv de toți scriitorii noștri care aflat inspirația lor mai întâi de toate în ființa sufletească a poporului nostru.

Căci chiar în vremea zolismului nu chiar pe vremea când vitrimele librărilor puse a se împodobi cu Florile Răului de (Baudelaire), curentul literar autohton, în albiei sale, era puternic și neturbat. Pe tocmă, Eminescu dădea un extraordinar figurilor noastre istorice: bătrândului Voevodă, lui Ștefan-cel-Mare și Sfint (la al cărui mânt, poetul Ingenunchiase din frageda tină cronicarilor și întregului nostru trecut de rîre. Acest trecut, al nostru, umplea până la tăta sufletul artistului, încât chiar și creațiile fantastice rămăneau tot în preajma pămîntului și poporului românesc. Așd al Avarilor, de Hamlet barbar, e robul blând al „regimului nărene“. Pe vrăjitorul lui Odin, pe cel strălucit de zile, în templele lui de ghiță, Emin trezește din somn de dragul aceleiași fecior „câmpiile dunărene“. Tot atunci — și poartă tunc pentru întâiași dată — laturea religioasă cam naivă, a vieții noastre istorice tainice năstirilor înălțate de pietatea strămoșilor luminate măcar în treacăt de imaginația mare scriitor, când monahii, „păzitorii legii mântene“, înconjurau cu făclii sicriul în ruina Ingenunchiase Așd Increment Atun fine, și peste viața noastră literară a căzu tru întâiaș dată raza blândă a admirației geniu: Epigonii, c. un fel de „Carmen secu încheie cu o laudă sărbătorească (și de prea indulgentă pentru unii) tot trecutul în ale scripturilor românești. Prin monar literar plăsmuit de geniul lui Eminescu, românesc se înfățișează atunci pentru dată în formele artei înalte, sub al cărui de acuma înaintea nici o uitare și nici o dență nu-l mai poate atinge.

După ce Alexandri ne purtase în zămină a altor vremuri cu eroicul său Cap Plaiu, cu minunata poemă dela Rovine, precu simplu și bătrănesc „grăim“ Doamnă, călăpăp Eminecu în plinătatea sufletului său răpopir, că un veac de aur se apropie pentru alte veche și nțeleaptă, că se află în sufletul nostru o adevărată comoară de originalitate.

Redactor responsabil: Sever Boos.
Editor-proprietar: George Nichiu.

INSERTIUNI și RECLAME.

Un candidat de avocat cu practică pen-
a conduce cancelaria perfect în stil
nân și maghiar să primește numai decât
lângă condițiuni favorabile în cancelaria
vocatului **Dr. Mátyás Lázár**, Sibiu, Strada
ezului Nr. 11. 552

Cele mai cu sic uniforme și articole
ntu uniforme în prețurile cele mai mo-
rate pregatește:

Braun János și Soțul

croitorul regimentului de cavalerie Nr. 12.

Strada Szalacz și Kölcsey 6.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății
lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul
cel mai mare de zi, ori schimbă pentru
alte obiecte de aur și argint.

Ujházi Ede

giuvaeller

atelier de gravuri

Arad, Salacz-utca 1. (Andrássy-tér.)

(gravuri de monograme, embleme, inscripții)

Execută specialități de giu-
vaere, tot felul de reparări
abatjour etc. Schimbări
de aur și argint conform
cursului de zi.

Comandă din provincie să execute prompt.

Asortiment de articole de optică.

Reparări de oroloage.

464

Prețuri culate.

Primul

și singurul institut de
specialitate p. spălarea
și curățirea rufelor

306

al lui

Bettelheim K.

ARAD, Aulich Lajos-u. 2.

Nr. Telefonului 184.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu prezente nime într-o chestiune atât de gingașă
a se prezenta odată în persoană pentru că cu ajutorul
instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla pun-
tual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori cât
de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza
acestei examinări poți cu siguranță afla și calea pe care
ajungi la vindecarea rănilor, ceea ce fiecare o poate face
acasă fără de a-și împiedica ocupațiunile. Dacă cineva
nu poate veni în persoană, atunci să-și descrie boala cu
deamăruntul și după ce va fi examinată va primi deslu-
șirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea
în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răs-
pus. După încheierea curei, au la sce scrisorile se ard
reșe espreșă se retrimite.

Un astfel de lecutor și curător e Institutul special
al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kere-
pesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă
ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale
unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc,
trupul întreg se eliberează de boală și suferința de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palócz
vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din funda-
ment cu metoda sa proprie de vindecare și casurile
cele mai neglijate, boalele de besică, de țevă, de testicule,
de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale stilis-
ului, poala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce
se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femei e sală
de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă
însoși dr. Palócz dela 10 ore în. a până la amiază).

Adresa: Dr. Palócz medic de spital, specialist
Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 272

HEGEDÜS JÓZSEF

ciasornicar ARAD. juvaeller

Piața Boros Béni și colțul străzii Nádor.

Chronomètre Alpina.

Cel mai
ESCELENT
ciasornic

a l veacului.

Union
Horlogère
BIENNE-GENEVE.

Cadouri de Crăciun și Anul nou.

Prețurile cele mai ieftine

Atențiune la firmă!

S'a deschis

Bazarul de pe piața Libertății

unde se vind pentru prețurile cele mai culate tot
felul de obiecte pentru

cadouri de crăciun și anul nou

precum: ciorapi, tricouri, jucării, obiecte pentru fumat,
apunuri parfumate, ciorapi pentru bărbați, dame și
opii, gîmăntane de școală și piață, masee și batiste
alte multe lucruri alese pe care nu le lășirăm aci.

Cu deosebită stimă:

450

Rosemberg József

BAZARUL CEL MAI IEFTIN!

Atențiune!

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public,
că în magazinul meu sunt expuse și se vînd cu prețuri eftine

Obiecte de lucu Japoneze și Chineze

așa d. e.: Broderii, Paravane, Vaze, Service de cial și
cafea, Figuri de bronz, obiecte Clausané, Asme, Cane de
cial chineze în diferite forme.

E de însemnat că aceste obiecte au fost importate
direct din Japonia.

Se pot primi fără să fie cineva silit să le cumpere.

RUBINSTEIN MOR, expeditor

Piața Libertății Nr. 13, loc-ul magazinului.

Se pot vedea dimineața dela 8-10 și după masă dela 1-5. 523

Numai pe scurt timp!

Noutăți de senzație!

Am onoare a înștiința pe onoratul public, că pe
bulevardul Principele Josif (József főherceg ut) Nr. 11

Am aranjat un atelier electric al de fotografie pe hârtie

în care în decurs de 5 minute fac o fotografie admi-
rabilă pe hârtie, pe care onor. public o poate lua
imediat, cu prețuri fabuloase de eftine:

1 fotografie vizit până la trei persoane 25 cr. (50 fl.)

1 grupă cabinet 50 cr. (1 cor.)

3 cărți postale cu fotografia 1 cor.

Solicitând vizitarea onor. public

Rămân cu deosebită stimă

Kohn Lajos

fotograf.

473

„PĂDUREANA“ institut de credit și economii, societate pe acții în Liget.**CONVOCARE.**

Onorații acționari ai institutului de credit și economii „Pădureana” societate pe acții în Liget se convoacă și sunt rugați să participe la a

III-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 19 Martie st. n. la 10 ore a. m. în școala gr.-cath. din Liget.

Obiectele adunării:

1. Raportul direcțiunii despre gestiunea anului 1904.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Concluz asupra rapoartelor de sub 1 și 2 asupra bilanțului despre gestiunea anului 1904 și asupra întrebuințării profitului curat.
4. Darea absolutului direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
5. Alegerea alor 7 membrii ai direcțiunii a căror mandat de 3 ani a expirat.
6. Alegerea alor 5 membrii ai comitetului de supraveghiere a căror mandat a expirat.
7. Staverirea onorarului direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
8. Alegerea a doi membrii pentru verificarea protocolului adunării generale.

Liget, la 28 Februarie 1905.

Direcțiunea**Active.****Contul Bilanțului.**

	Cor.	b.		Cor.	b.
Casa în numărar	1015	16	Capital de acții	2000	00
Cambii de bancă	48224	—	Fond de rezervă	230	00
Cambii hipotecate	39994	—	Depuneri spre fructificare	1160	00
Capital de acții nevărsat	1351	44	Cambii reescomptate	554	00
Mobilier	440	—	Interese transitoare	10	00
după amortisare de 10%	44	—	Profit curat	154	26
Diverse conturi debitoare	98	85			
Interese de reescompt antic	975	36			
	92054	81			

Spese.**Contul profit și Perderi.**

	Cor.	b.		Cor.	b.
Interese la depuneri spre fructificare	713	02	Interese după cambii de bancă	74	00
Interese de reescompt	6272	18	Interese după cambii hipotecate	210	00
Contribuțiune erarială și comunală	509	25	Proviziune	4	00
Contribuțiune 10% după inter. la depuneri	71	32			
Salare	513	—			
Spese de cancelarie	299	02			
Chirie	135	40			
Honorariu direcțiunii	50	—			
10% amortisare din mobilier	44	—			
Profit curat	1541	26			
	10148	45			

Liget, la 31 Decembre 1904.

Corneliu Teaha m. p., director

Giga Bojin m. p., contabil

Direcțiunea:

Corneliu Teaha m. p.

George Bordoș m. p.

Giga Bojin m. p.

Ioan Capra m. p.

Teodor Lenger m. p.

Pavel Cărnău m. p.

Mita Nicolaevici m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent al bilanțului precum și cel al venitelor și sarcinilor și confruntându-le cu cele principale și auxiliare purtate în bună regulă le-am găsit cu acelea în consonanță și exacte.

Comitetul de supraveghere:

Dimitrie Vancu m. p.

Ioan Lenger m. p.

George Cărnău m. p.

Giga Bojin m. p.

Propunerea direcțiunii:

referitoare la împărțirea profitului de coroane 1541.26.

1. 50% dividendă acționarilor . Cor. 932.40
 2. Fondului de rezervă 608.86
- Total . Cor. 1541.26

Direcțiunea.